

Resultaten flitspeiling publieksagenda zorg

September 2021

5.1.2e

M211771

6 oktober 2021

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

motivaction
insights and strategy

Inhoudsopgave

motivation
insights and strategy

Achtergrond	3
Managementsamenvatting	5
Resultaten	7
Bijlagen	24

Achtergrond

In opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), heeft Motivaction International B.V. een onderzoek uitgevoerd naar de thema's binnen de zorg die volgens het Nederlands publiek (de meeste) aandacht verdienen van het nieuwe kabinet.

Het veldwerk is uitgevoerd in de periode 17 t/m 20 september 2021. Het onderzoek is uitgevoerd door middel van een online vragenlijst in het respondentenpanel van Motivaction: Stempunt. Aan het onderzoek hebben n=1.022 Nederlanders deelgenomen, die samen een representatieve afspiegeling vormen van Nederland op de kenmerken leeftijd (18-80 jaar), opleiding, geslacht, regio en etniciteit.

Opzet vragenlijst

Het onderzoek bestond voornamelijk uit open vragen die achteraf gerubriceerd zijn, met als doel om een zo zuiver mogelijk beeld te krijgen van hoe Nederlanders aankijken tegen de zorg en dan met name welke aandachtspunten zij mee zouden willen geven aan het nieuwe kabinet. De opbouw van de vragenlijst is als volgt:

1. Deze vragenlijst gaat over de gezondheidszorg in Nederland. Als je nadenkt over de zorg in Nederland, waar ben je dan het meest tevreden over?
2. Als je nadenkt over de gezondheidszorg in Nederland. Waar maak je je de meeste zorgen over?
3. Binnenkort komt er een nieuw kabinet. Als jij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) zou mogen adviseren over Volksgezondheid, aan welk onderwerp zou het kabinet dan de meeste aandacht moeten besteden?
4. Hieronder staat een lijstje met 7 onderwerpen die met Volksgezondheid te maken hebben. Als jij het ministerie van VWS zou mogen adviseren, hoeveel aandacht zou het ministerie de komende vier jaar dan aan deze onderwerpen moeten geven?
5. Je geeft aan dat VWS (zeer) veel aandacht zou moeten geven aan [hier zijn 3 thema's voorgelegd waaraan men vindt dat de meeste aandacht besteed moet worden]. Kun je toelichten waarom je dit belangrijk vindt? Waar maak je je bijvoorbeeld zorgen over, of wat vind je misschien nu niet goed gaan?
6. Wil je door middel van een 1, 2 en 3 aangeven wat volgens jou de drie belangrijkste onderwerpen zijn? Hierbij staat 1 voor het allerbelangrijkst. [Hier zijn thema's voorgelegd waaraan men vindt dat VWS er (zeer) veel aandacht aan moet besteden]
7. Enkele achtergrondvragen

Managementsamenvatting

Managementsamenvatting

motivation
insights and strategy

Basiszorg in Nederland is een groot goed

Wat Nederlanders het meest waarderen aan de zorg in Nederland is de kwaliteit en toegankelijkheid van de zorg voor iedereen. Men hecht er veel belang aan dit te waarborgen voor de toekomst. Het thema basiszorg krijgt dan ook de hoogste prioriteit en kwaliteit en toegankelijkheid zijn terugkerende onderwerpen in de toelichting waarom men aandacht vraagt voor verschillende thema's, zoals basiszorg, ouderenzorg, leven met een beperking en jeugdhulp.

Meeste zorgen over betaalbaarheid van de zorg en personeelstekorten

Nederlanders maken zich zorgen over de betaalbaarheid van de zorg. 47% noemt dit onderwerp in het onderzoek. Daarnaast maakt men zich zorgen over personeelstekorten (33%), of zorg in de toekomst voor iedereen toegankelijk blijft (26%) en wachtlijsten (22%). Allemaal onderwerpen die 'goede basiszorg wanneer je het nodig hebt' in de weg zouden kunnen staan.

Ouderen vragen vaker aandacht voor personeel in de zorg

55+ers geven vaker zeer veel prioriteit aan de thema's basiszorg, ouderenzorg en werken in de zorg. Zij maken zich hier vaker zorgen om, waarbij de focus van 55-64 jarigen wat meer ligt op de betaalbaarheid van de zorg en van 65+ers op het thema werken in de zorg, met name personeelstekort en salarissen. Jongeren maken zich relatief vaker zorgen over de kwaliteit van de zorg.

Het thema leefstijl staat vaker op de agenda van hoger opgeleiden

Lager opgeleiden en chronisch zieken vinden vaker dat vrijwel alle thema's zeer veel aandacht verdienen van het ministerie. Hierbij valt op dat dit niet geldt voor het thema leefstijl, dat ze gemiddeld van belang vinden. Bij het thema leefstijl lichten mensen vaak toe dat het belangrijk is om hier aandacht te besteden omdat dit bijdraagt aan een lagere zorgvraag en zorgkosten. Hoger opgeleiden willen hier juist relatief meer aandacht voor vanuit de overheid.

Resultaten

Waardering voor kwaliteit en toegankelijkheid zorg

motivation
insights and strategy

"Dat we een goede gezondheidszorg hebben in Nederland. Goede ziekenhuizen en genoeg artsen en medicijnen goed verkrijgbaar. Je kunt altijd de zorg krijgen die je nodig hebt."

De openingsvraag van het onderzoek was waar men het meest tevreden over is ten aanzien van de zorg in Nederland. De antwoorden op deze open vraag zijn gerubriceerd. Bijna een kwart van de Nederlanders noemt de kwaliteit van de zorg. Op de tweede plek staat de toegankelijkheid van de zorg voor iedereen.

Wat ook opvalt is dat ruim een derde geen antwoord geeft op deze vraag en dus geen punten kan of wil noemen waarover men tevreden is.

Leeftijd

45-54 jarigen geven vaker aan tevreden te zijn over de kwaliteit van de zorg (29% vs. 23%).

Opleiding

Hoger opgeleiden zijn vaker tevreden over kwaliteit van de zorg (31%) en toegankelijkheid (18%).

Als je nadenkt over de zorg in Nederland, waar ben je dan het meest tevreden over?

(Basis - allen, n=1.022)

Open, gerubriceerde vraag

Zorgen over de betaalbaarheid van de zorg

"Over de toenemende kosten van gezondheidszorg. Is dit voor een ieder straks nog betaalbaar? Is de gezondheidszorg in Nederland nog betaalbaar?"

motivation
insights and strategy

De tweede open vraag betrof zorgen ten aanzien van de gezondheidszorg in Nederland. Veruit de meeste antwoorden (35%) raakten aan het onderwerp betaalbaarheid van de zorg. Maar ook personeelstekort en wachtlijsten werden door meer dan 10% van de Nederlanders genoemd. Ook hier zien we dat een kwart van de Nederlanders geen spontane antwoorden heeft op deze vraag.

Leeftijd

Vooraf jongeren geven relatief vaak aan dat ze geen mening hebben over dit onderwerp (rond de 30% á 35%) en maken zich minder zorgen over de betaalbaarheid van de zorg (minder dan 30%). 45-64 jarigen maken zich juist vaker zorgen over de betaalbaarheid van de zorg (45%).

Werkzaam in zorg

Mensen die niet werkzaam zijn in de zorg, noemen vaker betaalbaarheid van de zorg als grootste zorgpunt (37% vs. 29% van de zorgmedewerkers).

Chronische aandoening

Mensen met een chronische aandoening maken zich ook vaker zorgen over de betaalbaarheid van de zorg (40%).

Als je nadenkt over de gezondheidszorg in Nederland, waar maak je de meeste zorgen over?
(Basis - allen, n=1.022)

Open, gerubriceerde vraag

Betaalbaarheid en zorgpersoneel belangrijkste aandachtspunten

motivation
insights and strategy

"Extra loon voor de zorgmedewerkers zodat ze weer meer personeel kunnen krijgen en de ziektekostenpremie lager zodat zorg voor iedereen toegankelijk blijft."

Naast zorgpunten is in het onderzoek ook gevraagd naar de belangrijkste aandachtspunten voor het kabinet. Ook hier staat betaalbaarheid van de zorg hoog op de agenda (door 23% genoemd). Men maakt zich ook zorgen over thema's die te maken hebben met werken in de zorg: salaris, personeelstekort en werkdruk. Ook wachtlijsten worden relatief vaak als aandachtspunt genoemd. Net als bij de voorgaande vraag valt op dat 31% spontaan geen aandachtspunten noemt.

Leeftijd

Jongeren geven, net als bij de vraag over zorgen, vaker geen antwoord op deze vraag (49% van de 18-24 jarigen, 43% van de 25 t/m 34 jarigen, 38% van de 35 t/m 44 jarigen). Mogelijk is volksgezondheid een onderwerp dat in hun levensfase minder dichtbij komt dan bij oudere leeftijdsgroepen. 65+ers maken zich vaker zorgen over personeelstekort (15%).

Opleiding

Lager opgeleiden maken zich vaker zorgen over de betaalbaarheid van de zorg (29%).

Als jij het ministerie van VWS zou mogen adviseren over Volksgezondheid, aan welk onderwerp zou het kabinet dan de meeste aandacht moeten besteden?

(Basis - allen, n=1.022)

Open, gerubriceerde
vraag

Basiszorg en werken in de zorg belangrijkste thema's

motivation
insights and strategy

Voor een 7-tal thema's is gevraagd in hoeverre hieraan door het ministerie in de nieuwe kabinetsperiode aandacht moet worden gegeven. Allereerst valt op dat men vindt dat alle onderwerpen aandacht verdienen. Daarbij krijgt basiszorg de hoogste prioriteit, gevolgd door werken in de zorg. Corona krijgt relatief gezien de minste prioriteit.

Leeftijd

55+ers geven vaker *zeer* veel prioriteit aan de thema's basiszorg, werken in de zorg (meer dan 50% vindt dat deze onderwerpen zeer veel aandacht moet krijgen) en ouderenzorg (bijna 40%). 65-80 jarigen vinden ook vaker dat er in de komende 4 jaar (zeer) veel aandacht uit moet gaan naar corona (62%).

Opleiding

Lager opgeleiden vinden relatief vaker dat er *zeer* veel aandacht uit moet gaan naar de meeste van deze thema's: basiszorg (53%), ouderenzorg (41%), leven met een beperking (26%) en werken in de zorg (52%). Hoger opgeleiden willen juist vaker (zeer) veel aandacht voor gezonde leefstijl (71%).

Werkzaam in zorg

Mensen die niet werkzaam zijn in de zorg, noemen nog vaker basiszorg (85%) en werken in de zorg (85%) als onderwerpen waar (zeer) veel aandacht naar uit moet gaan dan mensen die werken in de zorg (resp. 75% en 78%).

Chronische aandoening

Mensen met een chronische aandoening vinden van alle thema's vaker dat deze *zeer* veel aandacht van het ministerie verdienen, met uitzondering van het thema gezonde leefstijl (daar zien we geen verschillen).

Als jij het ministerie van VWS zou mogen adviseren, hoeveel aandacht zou het ministerie de komende vier jaar dan aan deze onderwerpen moeten geven?
(n=1.022)

Prioriteiten per thema: basiszorg

motivation
insights and strategy

"Omdat er geen verschil moet/mag zijn tussen arm en rijk. De zorg moet betaalbaar blijven." "Door de vergrijzing denk ik dat de basiszorg steeds moeilijker betaalbaar wordt!"

Om een wat specifiek beeld te krijgen van de zorgen en aandachtspunten binnen deze thema's, is doorgevraagd op onderwerpen die volgens de deelnemers (zeer) veel aandacht verdienen van het ministerie. De antwoorden op deze open vraag zijn gerubriceerd.

Ten aanzien van het thema basiszorg, hebben de meeste toelichtingen betrekking op de betaalbaarheid en toegankelijkheid van de zorg.

Leeftijd

Jongeren noemen minder vaak betaalbaarheid van de zorg (16%), 55-64 jarigen juist vaker (42%).

Opleiding

Hoger opgeleiden benoemen vaker het belang van de toegankelijkheid van de zorg voor iedereen (34%).

Kun je toelichten waarom je basiszorg voor iedereen nu en later belangrijk vindt?
(Basis - Dit onderwerp heeft zeer veel aandacht nodig, n=542)

Open, gerubriceerde
vraag

Prioriteiten per thema: leven met een beperking

motivaction
insights and strategy

"Mensen met beperkingen kunnen met de juiste middelen uitstekend functioneren in de maatschappij. Om dit voor elkaar te krijgen verdient deze groep de juiste aandacht en middelen om dit voor elkaar te krijgen."

Ten aanzien van het thema leven met een beperking, lichten de meesten toe dat ze het belangrijk vinden dat iedereen kan deelnemen aan de samenleving. Kwaliteit en toegankelijkheid van de zorg staan op de tweede plaats.

Leeftijd

55+ers wensen relatief vaak aandacht voor de toegankelijkheid van de zorg voor iedereen, binnen het thema leven met een beperking (15%).

Opleiding

Hoger opgeleiden maken vaker aandacht voor de wachttijden in de GGZ en de toenemende zorgvraag (beiden 7%).

Chronische aandoening

Mensen met een chronische aandoening vinden vaker dat er meer aandacht uit moet gaan naar dat iedereen moet kunnen deelnemen aan de samenleving (door 38% genoemd).

Kun je toelichten waarom je leven met een beperking (zowel fysiek als mentaal) belangrijk vindt?

(Basis - Dit onderwerp heeft zeer veel aandacht nodig, n=337)

Open, gerubriceerde vraag

Prioriteiten thema: ouderenzorg

"Nederland vergrijst dus als men wil dat zoveel mogelijk mensen thuis kunnen blijven wonen is goede zorg van levensbelang."

Bij het thema ouderenzorg valt de diversiteit in de antwoorden op. Vergrijzing en toegankelijkheid worden het vaakst genoemd, maar daarnaast worden ook veel andere specifieke onderwerpen benoemd in de toelichtingen. Zo vraagt men aandacht voor woonvoorzieningen, langer thuiswonen en eenzaamheid. Ook benoemt men dat we goede zorg aan ouderen verschuldigd zijn: zij hebben hun leven lang hard gewerkt en ons land opgebouwd.

Leeftijd

55-64 jarigen benoemen vaker de toegankelijkheid van de zorg als aandachtspunt bij dit thema (22%). 65-80 jarigen vragen vaker aandacht voor de vergrijzing van de samenleving (25%) en voor gepaste woon(zorg)voorzieningen (11%).

Opleiding

Hoger opgeleiden benoemen vaker de vergrijzing (27%) en het langer thuiswonen (10%) als aandachtspunten.

motivation
insights and strategy

Kun je toelichten waarom je ouderenzorg belangrijk vindt? (Basis - Dit onderwerp heeft zeer veel aandacht nodig, n=460)

Open, gerubriceerde
vraag

Prioriteiten thema: gezonde leefstijl

motivation
insights and strategy

"Een gezonde levensstijl verminderd de druk op de zorg. Er zijn nu veel te veel patiënten die klachten hebben veroorzaakt door een ongezonde levensstijl. Verkeerd eten, drinken, roken en te weinig beweging."

Op de vraag waarom men het belangrijk vindt dat het ministerie veel aandacht besteedt aan een gezonde leefstijl, lichten de meesten toe dat gezondere leefstijl niet alleen impact heeft op het individuele welzijn, maar ook leidt tot minder zorgvraag en lagere zorgkosten. Men noemt ook veel specifieke punten ten aanzien van gezonde(re) leefstijl, zoals afvallen, bewegen en gezonde voeding. Ook noemt 8% dat er aandacht moet komen voor een gezonder aanbod qua voeding.

Leeftijd

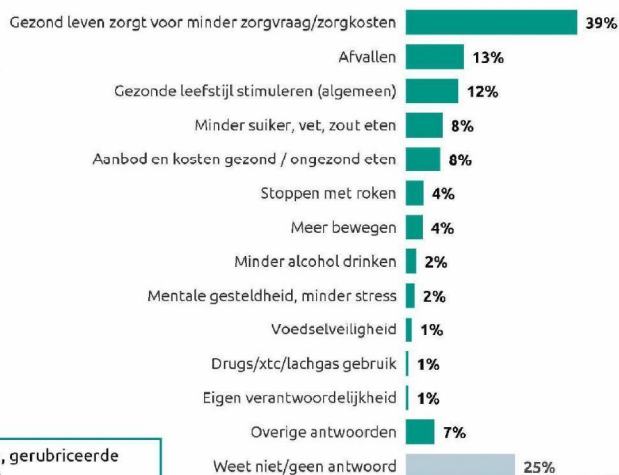
65-80 jarigen noemen vaker aandacht voor gezonde voeding (minder suiker, vet en zout eten, 17%).

Opleiding

De toelichting dat gezond leven bijdraagt aan minder zorgvraag/zorgkosten wordt relatief vaker door hoger opgeleiden genoemd (54%).

Kun je toelichten waarom je gezonde leefstijl belangrijk vindt?

(Basis - Dit onderwerp heeft zeer veel aandacht nodig, n=346)

Open, gerubriceerde vraag

Prioriteiten thema: werken in de zorg

"Werken in de zorg is een zwaar beroep, zowel fysiek als mentaal. Hier hoort een passende beloning bij. Op dit moment kiezen vooral jongeren te weinig voor een carrière in de zorg, m.i. met name door de werkdruk en de karige beloning."

motivaaction
insights and strategy

Met name personeelstekort wordt veel genoemd in de toelichting waarom er zeer veel aandacht nodig is voor werken in de zorg. Daarnaast worden er vooral oorzaken en mogelijke oplossingen genoemd, zoals (hogere) salarissen, werkdruk verlagen en meer waardering voor zorgmedewerkers om daarmee het werken in de zorg aantrekkelijker te maken.

Leeftijd

55+ers noemen vaker salarissen als aandachtspunt voor het thema werken in de zorg (rond de 30%).

Opleiding

Hoger opgeleiden vragen vaker aandacht voor personeelstekort (44%), werkdruk voor mensen in de zorg (25%) en werken in de zorg aantrekkelijker maken (19%).

Kun je toelichten waarom je werken in de zorg belangrijk vindt?

(Basis - Dit onderwerp heeft zeer veel aandacht nodig, n=572)

Open, gerubriceerde vraag

Prioriteiten thema: jeugdhulp

"De wachtlijsten zijn te lang, terwijl de jeugd de toekomst heeft. Wanneer iemand op jonge leeftijd hulp nodig heeft in welke vorm dan ook, dient dit op korte termijn aangeboden te worden om later problemen te voorkomen."

Wat betreft de jeugdhulp wijst men op zowel op actuele problemen, zoals wachtlijsten en kwaliteit van de zorg als op de toekomst: toenemende zorgvraag en dat problemen bij jongeren doorwerken naar de toekomst als ze niet geholpen worden.

motivation
insights and strategy

Kun je toelichten waarom je jeugdhulp belangrijk vindt? (Basis - Dit onderwerp heeft zeer veel aandacht nodig, n=386)

Open, gerubriceerde
vraag

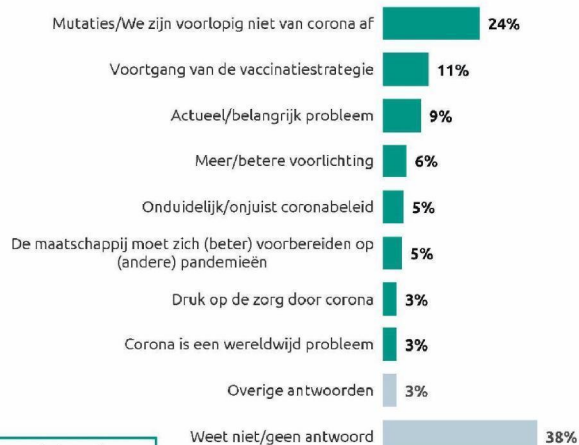
Prioriteiten thema: corona

"Het zal voorlopig nog niet voorbij zijn dus we moeten nog rekening houden met belasting van onze gezondheidszorg of bv betere vaccins ontwikkelen en betere testopties ontwikkelen."

Het thema corona krijgt relatief minder prioriteit vergeleken bij de andere thema's. Degenen die vinden dat er ook de komende vier jaar (zeer) veel aandacht moet worden besteed aan corona, benoemen dat we nog niet van corona af zijn en dat er een risico bestaat op mutaties. 11% benoemt dat er aandacht uit moet blijven uitgaan naar het vaccineren.

motivaction
insights and strategy

Kun je toelichten waarom je corona belangrijk vindt?
(Basis - Dit onderwerp heeft zeer veel aandacht nodig, n=195)

Open, gerubriceerde vraag

Top 10 open antwoorden in gehele onderzoek

motivation
insights and strategy

Top 10 meest genoemde zorgen en aandachtspunten in de zorg
(Basis - allen, n=1.022)

Open, gerubriceerde vragen

Tot slot is in de grafiek links te zien welke 10 onderwerpen door het onderzoek heen het vaakst zijn genoemd (ongeacht bij welke vraag, of bij welk thema). Dit geeft een totaalbeeld van onderwerpen die door Nederlanders zelf genoemd worden als zorgen of belangrijke aandachtspunten. Betaalbaarheid van de zorg staat daarbij op de eerste plaats. Dit onderwerp wordt genoemd door 47% van de Nederlanders. Een derde noemt personeelstekort als zorg of belangrijk aandachtspunt en een kwart de toegankelijkheid van de zorg.

Overige zorgen en aandachtspunten in de zorg, door meer dan 5% genoemd
(Basis - allen, n=1.022)

Verschillen in open antwoorden tussen groepen

motivaaction
insights and strategy

Leeftijd

- 18-24 jarigen geven vaker aan dat zij zich zorgen maken over de kwaliteit van de zorg (24% vs. 17% gemiddeld). Zij noemen minder vaak het salaris van mensen die werken in de zorg als aandachtspunt (11% vs. 20% gemiddeld).
- 25-34 jarigen benoemen net als 18-24 jarigen minder vaak het salaris van zorgmedewerkers als aandachtspunt (9% vs. 20%). Ook noemen zij minder vaak de betaalbaarheid van de zorg (36% vs. 47% gemiddeld). Zij benoemen juist vaker als belangrijk aandachtspunt dat iedereen moet kunnen meedoen in de samenleving (16% vs. 10%).
- 35-44 jarigen benoemen minder vaak de onderwerpen toegankelijkheid (18% vs. 26%) en kwaliteit van de zorg (11% vs. 17% gemiddeld).
- 55-64 jarigen maken zich vaker zorgen over de betaalbaarheid (59% vs. 47%), en toegankelijkheid van de zorg (32% vs. 26%), en vragen juist minder vaak aandacht voor wachtlijsten (15% vs. 22%) en gezond(er) leven voor minder zorgkosten (12% vs. 18%).
- 65-80 jarigen vragen relatief vaker aandacht voor personeelstekort (41% vs. 33%), het salaris van mensen in de zorg (32% vs. 20%) en vergrijzing (19% vs. 13%).

Opleiding

Hoger opgeleiden benoemen vaker de onderwerpen: gezond leven zorgt voor minder zorgvraag/zorgkosten (32%), werkdruk voor mensen in de zorg (20%), vergrijzing (19%) en werken in de zorg aantrekkelijk maken (13%).

Werkzaam in zorg

Het valt op dat er –alle antwoorden bij elkaar genomen– weinig verschillen zijn tussen werknemers in de zorg en de overige bevolking. Alleen aandacht voor vergrijzing wordt door zorgmedewerkers vaker genoemd (19%).

Bijlagen

Bijlage

Onderzoekstechnische informatie

motivation
insights and strategy

Veldwerkperiode

Het veldwerk is uitgevoerd in de periode 17 t/m 20 september 2021.

Methode respondentenselectie

Uit het StemPunt-panel van Motivation.

Incentives

De respondenten hebben als dank voor deelname aan het onderzoek punten voor het StemPunt spaarprogramma ontvangen.

Weging

De onderzoeksdata zijn gewogen daarbij fungeerde het Mentality-ijkbestand als herwegingskader. Dit ijkbestand is wat betreft sociodemografische gegevens gewogen naar de Gouden Standaard van het CBS.

Responsverantwoording online onderzoek

Er is eerst een uitnodigingsmail verstuurd. Op de slotdatum van het veldwerk (zie bij Veldwerkperiode) was het gewenste aantal vragenlijsten ingevuld en is de toegang tot de vragenlijst op internet afgesloten.

Bewaartermijn primaire onderzoeksbestanden

Digitaal beschikbare primaire onderzoeksbestanden worden tenminste 12 maanden na afronden van het onderzoek bewaard. Beeld- en geluidsopnames op cd en niet digitaal beschikbare schriftelijke primaire bestanden zoals ingevulde vragenlijsten, worden tot 12 maanden na afronden van het onderzoek bewaard.

Overige onderzoekstechnische informatie

Overige onderzoekstechnische informatie en een exemplaar van de bij dit onderzoek gehanteerde vragenlijst is op aanvraag beschikbaar voor de opdrachtgever.

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage - anders dan integrale publicatie - is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International B.V.

Beeldmateriaal

Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.

Pers- en publicatiebeleid

Het vermelden van de naam van Motivaction in persberichten en/of andere publicaties over door Motivaction uitgevoerd onderzoek is gebonden aan een aantal voorwaarden, zoals vastgelegd in ons [Pers- en publicatiebeleid](#).

Motivaction International B.V.

Marnixkade 109F
1015ZL Amsterdam

Postbus 15262
1001MG Amsterdam

5.1.2e

info@motivaction.nl

www.motivaction.nl

Weet wat mensen drijft.

motivaction
insights and strategy